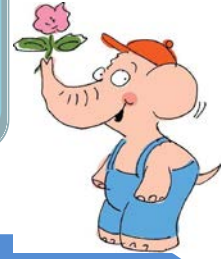

פרשת שמיני

שתיקה

מי מאתנו אינו אוהב לדבר ולהשמיע את דעתו? רובנו אוהבים ששומעים אותנו, זה נותן לנו תחושה של כוח, תחושה שאנחנו והדברים שאנו אומרים – חשובים. ואולם, במסורת היהודית אפשר למצוא לא מעט אמירות המעניקות כבוד וכוח לשתיקה דווקא. במדור **מדרש** הבאנו את אחת האמרות הידועות. שתי אמירות מוכרות נוספות הן: "סייג לחכמה שתיקה" (משנה, מסכת אבות, פרק ג' משנה י"ז) ו"יפה שתיקה לחכמים, קל וחומר לטיפשים" (תלמוד בבלי, מסכת פסחים, דף צ"ט ע"ב).

האמירה הראשונה קושרת בין שתיקה לחכמה וטוענת שאחד מכישוריו של האדם החכם צריך להיות היכולת לשתוק, ואילו האמירה השנייה אומרת שהשתיקה טובה לכולם, בין לחכמים (שיש להם מה לומר, אבל לעתים, כאמור, הם יודעים שעדיף לשתוק), בין לטיפשים (שאינן להם דברי חכמה לומר).

חשוב להסביר לילדים את מקומה של השתיקה במצבים השונים; גם בעת שיחה (שעיקרה דיבור) חשוב לדעת להקשיב לזולת ולאפשר לכל הצדדים "לעכל" את הדברים שנאמרו ושנשמעו. וכאמור, יש מקרים שהתגובה המתאימה ביותר בהם היא פשוט לשתוק.

במדור רואים עולם

במדור זה אנו עוסקים השבוע במקומה של השתיקה המוחלטת (למעט דיבור בענייני יום-יום הכרחיים) בדתות ובתרבויות שונות.

אין ספק שהדיבור הוא טוב ומועיל. השיחה עם הזולת מאפשרת לנו להוציא מעצמנו יותר וכמובן גם ולשמוע מהאחר רעיונות חדשים. ואולם בחיי היום-יום החברתיים שלנו, בדרך כלל, אנחנו עסוקים יותר מדי בדיבור (עונים, מסבירים, מביעים דעה), ולעתים שוכחים לשתוק ולהקשיב לעצמנו ולמחשבות שלנו.

אפשר לערוך עם התלמידים תרגיל – לבקש מהם להיות בשקט מוחלט 5 דקות (ואולי גם לעצום את העיניים), ואחר כך לבקש מהם לכתוב לעצמם על מה הם חשבו ולשאלו כיצד הם מתארים את השתיקה הזאת – איזו מין חוויה חוו? האם היא תרמה להם משהו?

על המדרש

כשאומרים היום "כל מילה בסלע" מתכוונים שהדברים שנאמרו נכונים ובעלי משמעות. ביטוי זה הוא ככל הנראה חדש, אולם הוא מבוסס על האמרה שהבאנו מן התלמוד, אמרה שמשמעותה אחרת לגמרי! באמרה שלפנינו התכוון רב דימי לבטא את עדיפותה של השתיקה על המילה. רב דימי אמר שלו היו המילים נמכרות בשוק ומחירה של מילה אחת היה סלע אחד, מחירה של השתיקה היה כפול!

שאלות לדיון: מדוע בעיני רב דימי ערכה של השתיקה רב כל-כך? חשבו על דברים אחרים ששוים כסף, למשל, מה עולה יותר – יהלומים או עגבניות? מדוע? עכשיו השוו אותם לדיבור ולשתיקה – מדוע השתיקה "עולה" יותר? (אפשר לשוחח על כך שבדרך כלל ערכו של הדבר הנדיר גבוה יותר, ואם כך, אפשר להסיק שערכה גבוה של השתיקה נובע מהיותה נדירה).

הצעה לפעילות: המציאו סיפור קצר ושלבו בו את האמרה – תארו מצב שבו מישהו היה צריך לשתוק. אר לא שתק...

מה בפרשה

🌀 **המשך פרשת המילואים** – הקורבנות שהקריבו אהרון ובניו ביום השמיני.

🌀 **חטאם של נדב ואביהוא** שהקריבו "אש זרה" ועונשם הטריג.

🌀 **בעלי חיים טמאים וטהורים** – הפרשה מפרטת את הכללים שעל פי הם נקבע מיהם בעלי החיים המותרים באכילה ומיהם האסורים. מן הבהמה מותר לאכול את אלה המפריסות פרסה, שוסעות השסע ומעלות גרה; מחיות המים – את אלה שלהן סנפיר וקשקשת; מהעופות נמנים עשרים מינים מותרים ומשרץ העוף מותר לאכול את "אשר לו כרעיים ממעל לרגליו לנתר בהן על הארץ", כגון הארבה, החגב והחרגול.